

כל דומם... מלך¹

מאת עדה הרצברג

למרות שאפשר למצוא בספר לפחות עשרים וחמישה שמות-תואר למיטות, אין הספר בנוי על החומר והצורה של מיטות המצויות, אלא, על המיטות שב-דמיון — או, כפי שהן מכונות בספר — "המיטות המשונות", (ראה עמ' 4, אם כי לא ברור, אגב, מדוע לא מוספרו עמ' הספר).

לא לכל עשרים וחמשת, שמות-התואר, בערך, התייחסה המחברת ביחס שוויוני. יש כאלה שזוכים להערה מרפרפת ועור-יינת ויש כאלה שנוגעים לדעתה, בבעיות היסוד המציקות לשוכן במיטה, כמו בע-יות הקור, או הנפילה ולבעיות אלה ניס-תה להצמיד פתרונות בשיטה של חשיבה יוצרת, בכיוון הכמור-טכנולוגי, ע"י כך הו-פך הספר לאתגר לקריאה בפני השוכן, או, העתיד לשכון ב... מיטה, האיורים מלבבים מאוד והלשון לא סתם לשון, אלא נעימה ונקייה, כפי שמתאים לספר על מיטה, "ולא סתם מיטה, עם סדין ושמיכה, לכבות את האור ולומר ליל מנוחה".

למיטה המודרנית היסטוריה ארוכה שה-חלה כנראה בארצות המזרח-התיכון ונמ-שכה באירופה. כיום, כאשר עולמנו הולך ונהפך למעין "כפר-אחד" אפשר למצוא תעשייה וסחר במיטות ובאביזריהן מ-זרנים, כרים, שמיכות, "ראשים" וכיו"ב הרחק מעבר לתפוצה הגיאוגרפית הקד-מה של המיטות. גם בארצות, שבהן הת-פתחה תרבות של שינה בערסלים או על מחצלאות ושטיחים, מקובל כיום, לר-אות במיטות, לסוגיהן, מן מצרך יומ-יומי שיש להתרגל ולהשתמש בו, כמעשה שיגרה. ההרגל נקנה כבר בגיל-הרך והוא כולל, בין היתר, אימון בגבהים, זיהוי המיטה הפרטית בין המיטות האחרות במשק-הבית ומכונות להשקיע באירגון הסביבה, על-ידי התכסות ויישור, הסדין, וכיוצא באלה, משימות קשות. "ספר המ-טה" מצטרף לשורה ארוכה של ספרים מודרניים שכותרותיהם מעמידות במרכז את הדומם, ולא את הפעולה את התהליך או את האדם. הספר מהווה, במבט רא-שון, רשימת מצאי, נויטרלית, לצרכים של מיטות בעתיד ובהווה.

עס'עובד, תשמ"ג.

1. ספר המטה מאת סליביה פלאת, איורים: קונטו בליק. נוסח עברי: אורי סלע, הוצ'